

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمین و صل الله علی سیدنا محمد وآله طاهرین

اللّٰهُمَّ عَجِّلْ لَوْلِیْكَ الْفَرْجَ

سالروز ضربت خوردن مولای متقیان، امیر مومنان، علی ابن ابی طالب سلام الله علیه را به محضر مقدس صاحب عزا، حضرت بقیه الله عرض تسلیت داریم. امیدواریم خدای متعال با مژده فرج آن بزرگوار، داغ های مانده بر سینه اهل بیت را بردارد و شادمانی قلوب مطهر همه آن ها را فراهم فرماید.

در پیرامون خطبه شعبانیه تا هجده رو گذشته، هجده فراز را صحبت کردیم. امروز به جهت این که مصادف با نوزده رمضان هستیم، از فرازهای پایانی خطبه استفاده می کنیم، فرازهای باقی مانده بین دیروز و امروز را ان شاءالله بعد از این ایام خاص پیگیری خواهیم کرد، به توفیق الهی، اگر صحت و سلامت و توفیق و عمری باقی باشد. امیرمومنان

سلام الله علیه می فرمایند: وقتی پیامبر خطبه شان به پایان رسید: "قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : فَقُمْتُ فَقُلْتُ : يَا

رَسُولَ اللَّهِ ، مَا أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ فِي هَذَا الشَّهْرِ؟ بِرِخَاسْتِمِ و عرض داشتیم ای فرستاده پروردگار برترین اعمال در این ماه چیست؟ حضرت فرمودند: فَقَالَ: " يَا أَبَا الْحَسَنِ، أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ فِي هَذَا الشَّهْرِ الْوَرَعُ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ" برترین اعمال در این ماه مبارک رمضان ورع و پرهیز از محرّمات الهی است.

در این جا لازم است پیش از این که ادامه جمله خوانده شود، خود ورع را به طور خیلی اختصاری و خلاصه بیان کرده باشیم. اولاً اهمیت ورع را در فرمایشان پیامبر و ائمه فراوان می بینیم که ورع به چی گفته می شود. از حضرت

امیر مومنان سلام الله علیه داریم: "وَرَعُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ دِينِهِ" در غررالحکم می فرمایند که ورع هر انسانی به اندازه دین

داری اوست. یعنی اگر بخواهیم ببینیم که فرد چه اندازه تابع دین است، بایستی به ورع او نگاه کنیم، میزان ورع

نشانه حد دین داری انسان است، یا از وجود مقدس امام باقر سلام الله علیه در اصول کافی داریم: "إِنَّ أَشَدَّ الْعِبَادَةِ

الْوَرَعُ^۱ شدیدترین و قوی ترین نوع عبادت ورع و پرهیز از گناهان است. یا از فرمایش امام صادق سلام الله علیه داریم که **"اتقوا الله و صونوا دینکم بالورع"**^۲ تقوا داشته باشید و دین خودتان را به وسیله ورع نگه داری کنید. یعنی معلوم می شود که نگه داری دین جز از طریق ورع، راه دیگری ندارد. اگر ورع را رها کردیم، خیلی به راحتی شیطان بر ما سوار می شود و دین ما را از ما خواهد گرفت. در معنای ورع، به دو شکل معنا شده که هر دو شکل قابل جمع با هم هستند. گاهی اوقات می فرمایند که: **أَصْلُ الْوَرَعِ تَجَنُّبُ الْأَثَامِ وَ التَّنَزُّهُ عَنِ الْحَرَامِ**^۳ اصل ورع این است که از زشتی ها و گناهان پرهیز داشته باشیم. از خطاها و کارهای ناپسند دوری گزینیم. ولی گاهی اوقات که این جمله از فرمایشات امیر مومنان سلام الله علیه هست در غررالحکم، گاهی اوقات هم **الورع الاجتناب**، اصلاً ورع یعنی پرهیز کردن یعنی دوری جستن، اما جمله بالاتر از آن که باز هم از فرمایشات حضرت علی علیه السلام در غرر الحکم است یک مقدار دقت بیشتری روی آن لازم است، باید بیشتر درایت کرد در این جمله، امیرمومنان، صاحب امروز، و شهید محراب می فرمایند: **"الْوَرَعُ الْوُقُوفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ"** ورع یعنی در جایی که محل شبهه است توقف کنید، **"الْوُقُوفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ"**. ما یک سری خط قرمزهایی در دین مقدس اسلام داریم که به ما توصیه کرده اند به این خط قرمزها نزدیک نشویم، یعنی جایگاهی که احتمال می دهیم ما را به گناه بیاندازد. مجلسی که می تواند مقدمه گناه باشد، از رفتن به این مجلس خودداری بفرمایید، خوراکی که می تواند این لقمه نامناسب، در ما یا نسل ما یا عبادات ما اثر منفی داشته باشد، از این پرهیز کنیم، شبهه جایی است که انسان یقین ندارد آیا گناه است یا حلال است، جایی که نمی دانیم این خوراکی که تازه به بازار آمده است و از آن طرف آب آمده و نمی دانیم توی این شکلات کدایی الکل هم به کار رفته یا نه؟ بعضی ها می گویند الکل دارد و بعضی می گویند ندارد، حال نخوردین شاید باعث فوت ما نشود، نخوردن این شکلات و یا به به عنوان مثال خیلی از کارهای دیگر، این صوت برای من مشکوک است که آیا موسیقی هست یا نیست؟ به خاطر گوش نکردن این صوت من را به جهنم نخواهند برد ولی گوش کردنش ممکن است، پنجاه، پنجاه است. من را به خطر بیاندازد، به خاطر نگاه نکردن به یک منظره، هرگز من را به جهنم نمی برند اما به خاطر نگاه کردن منظره ای که محل شک است، که شاید جایگاه گناه باشد، من خودم را می توانم جهنمی کنم. در واقع پرهیز از خط قرمز است. در جادهای کوهستانی خیلی خطرناک، حاشیه جاده یعنی جایی که یک طرف جاده کوه است و یک

^۱ بحارالانوار، ج ۷۳، ص ۱۴۸

^۲ کافی ج ۵ ص ۱۰۵۰

^۳ عیون الحکم و المواعظ / محقق، مصحح، حسنی بیرجندی، حسین، قم، دار الحدیث، چاپ اول، ۱۳۷۶ش / حدیث ۲۷۴۷

طرف دره، سمت دره یک خط قرمزی، یا خط نارنجی ای، یا به هر حال یک علامتی را اداره راهسازی می گذارد برای چی؟ برای این که راننده محترم به این خط نزدیک نشوید، حالا اگر من بخواهم از روی خط قرمز بروم یعنی این خطر را برای خودش خریده، چرا؟ بخاطر اینکه در اولین جایی که یک ترمز نابجا بگیرد و یک مقدار ماشین جابه جا بشود در قعر دره فرو می رود، انسان عاقل از آن خط قرمز فاصله می گیرد. امیرالمومنین سلام الله علیه می فرمایند که:

ورع یعنی از جایی که محل شبهه است خودمان را دور کنیم، "الْوَرَعُ الْوُقُوفُ عِنْدَ الشَّبْهَةِ" این خیلی راحت تر است تا اینکه انسان وقتی به گناه افتاد تازه بخواهد به چه کنم، چه کنم بیوفتد که چه کنم تا خودم را نجات دهم، به هر حال پیامبر بزرگوارمان می فرمایند که: بهترین اعمال در این ماه پرهیز از گناهان است. دوری از گناهان، بهترین اعمال ماه مبارک رمضان است، بعد دارد: "ثُمَّ بَكَیْ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ، مَا يُبْكِيكَ؟" حضرت امیر می فرمایند این جمله را حضرت پیامبر جواب دادند و بعد شروع کردند به گریه کردن، عرضه داشتیم که ، ما بُبْكِيكَ؟ یا رسول الله" چه شده؟ شما گریه فرمودید، این سوالی که من کردم ارتباطی با گریه شما نداشت، من افضل اعمال را خواستم و شما هم بیان فرمودید، اما جوابی که پیامبر در این باب فرمودند، جوابی است که جا دارد که روی آن خیلی فکر کنیم و ان شالله اگر توفیقی باشد برای فردا، روز بیستم ماه رمضان به آن پاسخ و باز سوال بعدی امیرالمومنین و پاسخ نهایی پیامبر ان شالله خواهیم پرداخت. خداوند همه ما را از محبین و شیعیان و موالیان امیرمومنان سلام الله علیه قرار بدهد و با فرج فرزندشان صاحب الزمان همه ما را در مسیر ورع واقعی موفق بدارد.

و السلام علیکم و رحمہ الله برکاته